

Advies

**Vlaamse Sportraad
8 april 2025**

Advies over het voorontwerp van besluit tot uitvoering van het decreet nieuwe publieke zwembaden

De SARC werd op 14 maart 2025 door Vlaams minister van Sport Annick De Ridder om advies gevraagd over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 21 februari 2025 over de subsidiëring als tegemoetkoming in de bouw en exploitatie van nieuwe publieke zwembaden.

Diederik Van Briel, afdelingshoofd sportinfrastructuur bij Sport Vlaanderen, gaf tijdens een vergadering van de Vlaamse Sportraad op 1 april 2025 een toelichting bij dit besluit. Ook Martje Eyckmans, adjunct-kabinetschef bij minister van Sport Annick De Ridder, was aanwezig tijdens deze vergadering. Het advies werd nadien via schriftelijke procedure gefinaliseerd.

I. SITUERING

De Vlaamse Sportraad gaf op 2 mei 2024 negatief advies over het voorontwerp van decreet over de subsidiëring als tegemoetkoming in de bouw en exploitatie van nieuwe publieke zwembaden¹. Voorliggend besluit van de Vlaamse Regering geeft uitvoering aan dit decreet.

In dit besluit worden de krachtlijnen van dit nieuw permanent subsidiekader voor nieuwe publieke zwembaden nader bepaald en worden de subsidievoorwaarden, het subsidiebedrag, de procedure en de uitbetalingsmodaliteiten geconcretiseerd.

Vooreerst worden de voorwaarden om voor subsidiëring in aanmerking te komen scherper gesteld door het bepalen van minimale kwaliteitseisen, enerzijds met betrekking tot de vorm van de zwemkuip en anderzijds inzake de integrale toegankelijkheid van het zwembadgebouw. Verder bevat het voorontwerp van besluit een ondergrens voor de minimale openingsuren en een bovengrens met betrekking tot de maximale toegangstarieven die gebruikt mogen worden voor sportclubs en scholen. In het voorontwerp van besluit wordt ook het jaarlijks subsidiebedrag vastgelegd op maximaal 150.000 euro, jaarlijks binnen de perken van de begroting te indexeren volgens de gezondheidsindex. Daarnaast worden ook nadere bepalingen opgenomen over de procedure van een subsidieaanvraag en de termijnen die voor behandeling gerespecteerd moeten worden. Tenslotte

¹ SARC-Vlaamse Sportraad, 4 mei 2024. *Advies over het voorontwerp van decreet over de subsidiëring als tegemoetkoming in de bouw en exploitatie van nieuwe publieke zwembaden*.
https://www.vlaanderen.be/sarc/sites/sarc/files/2024-05/20240502_advies_voorontwerp_van_decreet_publieke_zwembaden_002.pdf

worden de bepalingen over de jaarlijkse functionele rapportering verduidelijkt en wordt opgesomd welke documenten de begunstigden jaarlijks moeten voorleggen om aan te tonen dat de voorwaarden om voor subsidiëring in aanmerking te komen vervuld zijn.

II. INLEIDING

Doelstelling en context zwemmen

De Vlaamse Sportraad wil opnieuw benadrukken volledig achter de doelstelling van het decreet en voorliggend voorontwerp van besluit te staan, namelijk *‘om in de toekomst de beschikbaarheid van voldoende publieke zwembaden blijvend te verzekeren en zelfs te verhogen’*. De Vlaamse Sportraad wil de speciale context van zwemmen nogmaals benadrukken. Zwemmen is veel meer dan sport alleen en gaat om een samenspel van een drietal aspecten: *veiligheid* (o.a. het veilig leren zwemmen, zeker m.b.t. kinderen), *recreatie* (o.a. toegankelijk en bereikbaar zwemmen voor plezier en een gezonde en fitte levensstijl) en tot slot *sport*. Om tegemoet te komen aan alle drie deze aspecten moet er aandacht zijn voor de diverse problemen binnen het zwemmen: te weinig zwemwater en zwembaden, verouderde zwembaden, lange wachtrijen, grote kosten, tekort aan redders et cetera.

Er is dus speciale aandacht nodig voor de kritieke toestand van zwembaden en openluchtzwemwater en het is daarom positief dat de Vlaamse Regering met dit decreet en voorontwerp van besluit een nodige stap zet om een deel van deze problematiek aan te pakken. Om de beschikbaarheid van publieke zwembaden te verhogen wijst de Vlaamse Sportraad er wel op dat men niet enkel oog moet hebben voor het creëren van nieuwe zwembaden, maar ook het onderhouden, ondersteunen en renoveren van bestaande zwembaden, alsook het tekort aan redders.

Advies voorontwerp van decreet publieke zwembaden

Zoals hiervoor aangegeven, gaf de Vlaamse Sportraad op 2 mei 2024 negatief advies over het voorontwerp van decreet over de subsidiëring als tegemoetkoming in de bouw en exploitatie van nieuwe publieke zwembaden¹. Er zijn naar aanleiding van dit advies geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht aan het decreet. Voorliggend voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan dit decreet, maar past dit vanzelfsprekend niet aan.

Een aantal van de bezorgdheden van de Vlaamse Sportraad over dit decreet blijven daarom ook nog altijd gelden (o.a. met betrekking tot de gekozen subsidiëringprocedure voor 30 jaar; en de vraag of er met enkele keuzes uit het decreet ingespeeld wordt op de hoogste noden met de betrekking tot de unieke context van zwemmen die een samenspel vormt van een drietal hierboven geschreven aspecten).

III. ADVIES

Algemeen

De Vlaamse Sportraad richt zich met dit advies echter enkel op het voorliggende voorontwerp van besluit en adviseert daarover positief. Wel voegt de sectorraad enkele suggesties toe die ook deels tegemoet komen aan de beschreven bezorgdheden uit het advies over het voorontwerp van decreet.

Zoals ook beschreven in het advies van 2 mei 2024¹, is het belangrijk dat initiatieven in voldoende overleg met de sector tot stand komen. De sectorraad is tevreden dat er bij de opmaak van dit besluit via een werkgroep duidelijk beroep is gedaan op experts en betrokkenen uit de sector.

De Vlaamse Sportraad benadrukt het belang van integrale toegankelijkheid voor iedereen en adviseert positief bij de kwaliteitseis die bepaalt dat het geheel van alle functionele delen van het publieke zwembad, de omgevingsaanleg en de ondersteunende faciliteiten minimum het A+ label voor toegankelijke sportinfrastructuur moet behalen.

De sectorraad is tevreden over het feit dat de administratieve last zo laag mogelijk wordt gehouden door in te zetten op een jaarlijkse verantwoording die kan gebeuren via een online platform van Sport Vlaanderen.

Flankerend beleid

De Vlaamse Sportraad stelt vast dat er met het voorontwerp van besluit, net als bij het decreet, veel vertrouwen wordt gegeven aan de subsidieaanvrager, zie o.a. de afwezigheid van voorwaarden rond het inzetten op (intergemeentelijke) samenwerking, duurzaamheid, de spreiding van baden en het inzetten op multifunctioneel gebruik van een zwembad. De sectorraad vindt het belangrijk dat dit vertrouwen wordt gegeven aan de subsidieaanvrager, is ervan overtuigd dat de subsidieaanvrager deze elementen ook zonder voorwaarden zelf in overweging zal nemen en begrijpt dus deze keuze.

Tegelijkertijd vindt de Vlaamse Sportraad het wel van belang om als Vlaamse Regering via flankerend beleid de toekomstbestendigheid van deze baden te stimuleren door in te zetten op (intergemeentelijke) bovenlokale samenwerking, de energieprestatie en het multifunctioneel gebruik van zwembaden. Door het stimuleren van (intergemeentelijke) bovenlokale samenwerking voorkom je hogere kosten per subsidieaanvrager en zet je automatisch in op een betere spreiding van zwembaden. Daarnaast wil de Vlaamse Sportraad benadrukken dat deze nieuwe publieke zwembaden toegankelijk en aantrekkelijk zijn voor alle gebruikers, waaronder kinderen en senioren. Hoewel de Vlaamse Sportraad begrijpt dat er momenteel geen voorwaarden worden ingeschreven met betrekking tot energieprestatie in verband met de onzekerheid rond (de omzetting van) een aankomende nieuwe Europese richtlijn, maakt deze onzekerheid het belang van ondersteuning hiervan voor subsidieaanvragers des te belangrijk.

Hoewel de sectorraad er dus van overtuigd is dat de subsidieaanvrager deze zaken zelf al in overweging neemt, adviseert de Vlaamse Sportraad om bij de uitrol van dit decreet en voorontwerp van besluit via flankerende maatregelen de sector op voornoemde thema's te ondersteunen. Dit kan onder andere door deze thema's expliciet op te nemen in informatiesessies met de sector.

Tarieven

Met het oog op een toegankelijke zweminfrastructuur voor iedereen vindt de Vlaamse Sportraad het positief dat het decreet billijke toegangsprijzen verplicht. Deze billijke toegangsprijzen worden nu verder uitgewerkt in het voorontwerp van besluit. Artikel 7. uit het voorontwerp van besluit bepaalt dat de tarieven voor sportclubs, scholen en organisaties maximaal 2,80 euro per deelnemende sportbeoefenaar of maximaal 18,50 euro per zwembad bedragen.

Er wordt geen maximumtarief bepaald voor het particulier zwemmen. De sectorraad begrijpt dat er hierrond geen harde voorwaarden worden ingeschreven om ruimte te laten voor de marktwerking en met inachtneming van de autonomie van de subsidievragers, maar wil anderzijds wel verzekeren dat publieke baden voor iedereen - en dus niet enkel sportclubs, scholen en organisaties - toegankelijk blijven. De enige garantie voor toegankelijke prijzen voor het particulier zwemmen is artikel 7, 6 ° uit het decreet dat bepaalt dat het publieke zwembad opgesteld zal worden tegen een billijke toegangsprijs.

De Vlaamse Sportraad adviseert om in het voorontwerp van besluit opnieuw een passage op te nemen over het verplicht openstellen van het publieke zwembad tegen billijke toegangsprijzen, om te waarborgen dat het publieke zwembad voor iedereen - en dus niet enkel sportclubs, scholen en organisaties – (financieel) toegankelijk blijft.

De Vlaamse Sportraad adviseert daarnaast om de groep ‘organisaties’ in artikel 7 van het voorontwerp van besluit duidelijker te omlijnen. Momenteel is het onduidelijk voor de sectorraad of/in welke mate hier ook commerciële organisaties onder vallen. Indien alle commerciële organisaties hieronder vallen, betekent dit dat er geen ruimte wordt gelaten om deze commerciële organisaties een hoger bedrag te vragen.

Indexering

In het vorig advies¹ van de Vlaamse Sportraad werd het risico van de langdurige subsidie over 30 jaar reeds benadrukt, aangezien er op deze manier een voorafname wordt gedaan op de toekenning van begrotingskredieten voor meerdere decennia.

Het voorontwerp van besluit stelt de subsidie jaarlijks binnen de perken van de begroting te indexeren volgens de gezondheidsindex. De sectorraad begrijpt dat dit voorbehoud moet worden ingeschreven in het besluit, maar wil wel het belang benadrukken van deze jaarlijkse indexering, zeker aangezien het hier een subsidie betreft over 30 jaar.

Artikelsgewijze opmerking

- Artikel 10 bepaalt dat de minister beslist over het al dan niet verlenen van de subsidie en dat de minister de subsidievragers op de hoogte van de beslissing brengt om al dan niet een subsidie toe te kennen. De Vlaamse Sportraad adviseert om toe te voegen dat de minister de keuze bij het niet verlenen van de subsidie beargumenteert en toelicht.

Namens de Vlaamse Sportraad,

Cindy Winters, voorzitter
Alain Lescrauwaet, ondervoorzitter
Maarten Koolen, secretaris